

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Energia odnawialna: ważny uczestnik europejskiego rynku energii”

COM(2012) 271 final

(2013/C 44/24)

Sprawozdawca: **Ulla SIRKEINEN**

Dnia 6 czerwca 2012 r. Komisja, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Energia odnawialna: ważny uczestnik europejskiego rynku energii”

COM(2012) 271 final.

Sekcja Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 26 listopada 2012 r.

Na 485. sesji plenarnej w dniach 12–13 grudnia 2012 r. (posiedzenie z 13 grudnia) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 163 do 30 – 26 osób wstrzymało się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 EKES przyjmuje z zadowoleniem komunikat, który otwiera potrzebną dyskusję na temat ponownego określenia roli odnawialnych źródeł energii (OZE) i dotyczących ich polityk.

1.2 Komitet jest poważnie zaniepokojony rosnącymi cenami płaconymi przez użytkowników energii, w tym wysokimi kosztami wielu krajowych systemów wsparcia. Taka tendencja spotyka się z coraz większym sprzeciwem. Komitet wzywa Komisję, by opracowała komunikat w sprawie obecnych i oczekiwanych w przyszłości zmian cen w całym sektorze energii. Komitet popiera cel dotyczący obniżenia kosztów lub utrzymania ich na jak najniższym poziomie i zagwarantowania, by technologie związane z OZE stały się konkurencyjne, a docelowo całkowicie oparte na rynku.

1.3 Zdaniem Komitetu system ogólnounijnych wspólnych programów wsparcia, dostosowanych do poszczególnych technologii, będzie najlepiej odpowiadał wymogom dotyczącym efektywności i wymogom rynku wewnętrznego. Programy powinny obowiązywać przez określony okres, do czasu gdy technologie staną się konkurencyjne, nie przewidywać nadmiernej kompensacji i zapewniać dostosowane do potrzeb wsparcie dla lokalnych rozwiązań o małej skali. Jednakże dopóki wewnętrzny rynek energii nie będzie funkcjonował prawidłowo, programy wsparcia powinny być przygotowane dla obszaru, na którym obowiązują określone ceny, czy też dla danego państwa członkowskiego.

1.4 Zamiast koncentrować największe wysiłki na modelu scentralizowanym, należy położyć większy nacisk

na stymulowanie opracowywania zdecentralizowanych, lokalnych rozwiązań. Punktem wyjścia dla ich tworzenia powinny być lokalne korzyści. Przepisy, wsparcie i dostęp do sieci muszą być jasne, proste i pewne, aby ułatwić udział małych producentów (wytwarzających energię na potrzeby własne).

1.5 Technologie OZE oferują ogromne możliwości, podobnie jak inne technologie ograniczania emisji gazów cieplarnianych: czysty węgiel, składowanie energii elektrycznej, reakcje po stronie popytu, wykorzystywanie dwutlenku węgla, synteza i rozszczepienie jądrowe, ograniczanie emisji innych gazów cieplarnianych, takich jak metan, itd. W wielu przypadkach prace są bardzo obiecujące i trzeba je odpowiednio wspierać. Wsparcie powinno dotyczyć w szczególności demonstracji i wczesnego wdrażania nowych technologii.

1.6 EKES zaleca, by Komisja skoncentrowała przyszłe prace po 2020 r. na obniżaniu emisyjności. Taka polityka mogłaby ostatecznie pozwolić na odstąpienie od celu dotyczącego energii odnawialnej i zamiast tego na skupienie się na jasno określonym celu dotyczącym redukcji emisji gazów cieplarnianych, zgodnym z długookresowymi potrzebami w tym zakresie, oraz na cenie dwutlenku węgla, która byłaby na tyle wysoka, by motywować odpowiednie podmioty do zwiększania efektywności i zachęcać je do prowadzenia działań badawczo-rozwojowych i dokonywania inwestycji, ale niezbyt wysoka z punktu widzenia konsumentów i konkurencyjności przemysłu. Ponadto potrzebne są ukierunkowane działania, aby stymulować rozwój technologii OZE i inwestycji w te technologie, co ostatecznie przyniesie prawdziwe zmiany. Najlepiej by było, gdyby podejmowane środki były takie same dla całej UE i dostosowane do poszczególnych technologii.

1.7 Komitet przyjmuje z zadowoleniem zamiary Komisji co do działań, jakie należy podjąć w najbliższej przyszłości, aby wzmocnić obecne ramy dotyczące energii odnawialnej. Bez niepotrzebnych opóźnień należy podjąć działania w celu wprowadzenia energii odnawialnej na rynki energetyczne, w tym działania dotyczące kwestii przyłączenia do sieci, opłat za dostęp i opłat bilansujących.

2. Wprowadzenie

2.1 Większe wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (OZE) to kwestia kluczowa dla obecnej polityki energetycznej UE, jako że ma ona przyczynić się zarówno do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i poprawy bezpieczeństwa dostaw energii, jak i do stworzenia nowych miejsc pracy. W związku z tym cel UE dotyczący 20-procentowego udziału OZE w ogólnej produkcji energii do 2020 r. to jeden z głównych celów strategii „Europa 2020”.

2.2 Już od ponad dekady EKES w różnych opiniach popiera cel dotyczący większego wykorzystywania OZE oraz przedstawia swe uwagi i zalecenia do proponowanych strategii politycznych, bazując na praktycznych doświadczeniach społeczeństwa obywatelskiego⁽¹⁾.

2.3 Dotychczasowy rozwój wykorzystywania OZE jest pozytywny i zdaniem Komisji obecna tendencja pozwoli nawet przewyższyć cel 20 %. W związku z przyjętym planem działania w zakresie energii do roku 2050 trzeba zadbać o to, by rozwój sytuacji w przyszłości nadal był pomyślny. Silny wzrost wykorzystywania OZE stanowi jeden z tzw. wariantów *no regrets* przewidzianych w planie działania. W lipcu 2012 r. EKES przedstawił opinię w sprawie tego planu działania, w której poparł ogólny wniosek dotyczący OZE⁽²⁾.

2.4 Szybki wzrost OZE wywołuje pytania dotyczące kosztów, wpływu na rynek energetyczny oraz potrzeb w zakresie infrastruktury. Dlatego też chwila obecna to właściwy moment na rozważenie możliwych wariantów polityki. Inwestorzy już przyjmują perspektywę wykraczającą poza rok 2020 i potrzebne byłyby im też jasne sygnały co do przyszłych strategii politycznych, aby mogli dokonać dużych inwestycji, jakich potrzeba w tej dziedzinie.

3. Wniosek Komisji

3.1 Celem Komisji jest dalszy rozwój energii odnawialnej i promowanie innowacyjnych rozwiązań. Zdaniem komisarza ds. energii osiągnięcie tego w sposób racjonalny pod względem kosztów oznacza, krótko mówiąc, produkowanie energii wiatrowej i słonecznej tam, gdzie jest to opłacalne, i handel nią w Europie.

3.2 Komisja wzywa do przyjęcia bardziej skoordynowanego europejskiego podejścia do programów wsparcia oraz do nasilenia handlu energią odnawialną między państwami członkowskimi.

3.3 W komunikacie omawia się obecne wyzwania i możliwe warianty polityki w zakresie następujących zagadnień:

- włączanie OZE do wewnętrznego rynku energii;
- otwarcie rynku energii elektrycznej na OZE;
- przekształcenie infrastruktury;
- wzmocnienie pozycji konsumentów;
- stymulowanie innowacji technologicznych;
- zapewnienie zrównoważonego charakteru OZE.

3.4 Komisja przedstawi wnioski dotyczące systemu polityki w zakresie OZE na okres po roku 2020. Aby rozpocząć proces rozważania możliwych wariantów, Komisja w towarzyszącej komunikatowi ocenie skutków analizuje trzy warianty polityki na okres po roku 2020:

- 1) obniżenie emisyjności bez wyznaczania celów w zakresie energii odnawialnej, w oparciu o rynek uprawnień do emisji dwutlenku węgla oraz cele dotyczące ograniczenia emisji gazów cieplarnianych;
- 2) kontynuacja obecnego systemu, z wiążącymi celami w zakresie OZE, redukcji emisji i efektywności energetycznej;
- 3) ulepszone, bardziej zharmonizowane zarządzanie całym sektorem energetycznym zakładające unijny cel w zakresie OZE.

Z porównania tych wariantów wynika, ogólnie rzecz ujmując, że warianty 1 i 2 przyniosą trochę lepsze wyniki niż wariant 3, jeśli chodzi o spełnienie kryteriów ustalonych przez Komisję. Żaden wariant nie odpowiada jednak w pełni tym kryteriom.

3.5 W komunikacie wskazuje się ponadto na cztery główne dziedziny, w których należy wzmocnić wysiłki do 2020 r. Są to: rynek energii, programy wsparcia, mechanizmy współpracy i współpraca energetyczna w regionie Morza Śródziemnego.

⁽¹⁾ Dz.U. C 65 z 17.3.2006, ss. 105–113.

⁽²⁾ Dz.U. C 229 z 31.7.2012, ss. 126–132.

4. Uwagi EKES-u

4.1 EKES przyjmuje z zadowoleniem komunikat, który otwiera potrzebną dyskusję na temat ponownego określenia roli odnawialnych źródeł energii i dotyczących ich strategii politycznych. Komitet zasadniczo zgadza się także z analizą Komisji dotyczącą obecnej sytuacji, wyzwań i wariantów. Chciałby przy tym jednak poczynić następujące uwagi.

Włączanie energii odnawialnej do wewnętrznego rynku energii

4.2 Komitet jest zadowolony z tego, że Komisja zwraca uwagę na szybko rosnące – pomimo spadku kosztów jednostkowych – wydatki i koszty związane z OZE oraz na przewidywane koszty inwestycji w produkcję, infrastrukturę/sieci i zdolności w zakresie bilansowania. Komitet jest poważnie zaniepokojony rosnącymi cenami płaconymi przez użytkowników energii, które mogą wywierać nieproporcjonalnie duży wpływ na konsumentów o niskich dochodach, w tym wysokimi kosztami wielu krajowych systemów wsparcia. Taka tendencja spotyka się z coraz większym sprzeciwem. Nawet koszty jednostkowe mogą przestać maleć w obecnym tempie, kiedy wykorzystane już zostaną najbardziej opłacalne rozwiązania. Komitet wzywa Komisję, by opracowała komunikat w sprawie obecnych i oczekiwanych w przyszłości zmian cen w całym sektorze energii. Popiera cel dotyczący obniżenia kosztów lub utrzymania ich na jak najniższym poziomie i zagwarantowania, by technologie związane z OZE stały się konkurencyjne, a docelowo całkowicie oparte na rynku.

4.3 Jeśli chodzi o programy wsparcia, Komitet zgadza się, że zmiany wprowadzone w szeregu programów krajowych w trakcie ich realizacji spowodowały poważne problemy. Ponadto strategię krótkoterminową, niepozwalającą pokryć rzeczywistych dodatkowych kosztów ponoszonych przez inwestorów, są niezadowolające. Trzeba zapewnić przewidywalność oraz efektywność kosztową tych programów oraz zachęcać do prac nad konkurencyjnością technologii. Dlatego też słusznie położono akcent na konfrontację z cenami rynkowymi. Potrzebny jest nacisk ze strony Komisji na reformę programów wsparcia, tak by uniknąć również rozdrobnienia rynku wewnętrznego i ostatecznie stopniowo wycofać dotacje.

4.4 Jeden europejski system obejmujący wszystkie technologie OZE nie mógłby być skuteczny. Potrzebne są raczej systemy elastyczne, dostosowane do stopnia zaawansowania i zróżnicowanych wymogów poszczególnych technologii. Zdaniem Komitetu system ogólnounijnych wspólnych programów wsparcia, przystosowanych do potrzeb poszczególnych technologii, będzie najlepiej odpowiadał wymogom dotyczącym efektywności i wymogom rynku wewnętrznego. Programy powinny obowiązywać przez określony okres, do czasu gdy technologie staną się konkurencyjne, i nie przewidywać nadmiernej kompensacji. Potrzebne są odpowiednie programy dla lokalnych rozwiązań na małą skalę (zob. pkt 4.11).

4.5 Jednakże tak długo jak rynek wewnętrzny nie funkcjonuje prawidłowo, a poziomy cen się różni (ze względu na niewdrożenie obowiązującego prawodawstwa UE oraz wąskie gardła w infrastrukturze przesyłowej), programy wsparcia powinny być przygotowane dla obszaru, na którym obowiązują określone ceny, czy też dla danego państwa członkowskiego, aby pozwolić jak najlepiej uzyskać efektywność i uniknąć nadmiernej kompensacji.

4.6 Jeśli chodzi o pobudzanie współpracy i wymiany handlowej, Komitet zdecydowanie opowiada się za nasileniem współpracy w dziedzinie energii między państwami członkowskimi, a zatem de facto za prawdziwą wspólną polityką energetyczną UE, czyli za europejską wspólnotą energetyczną (EWE). Komitet popiera też propozycje Komisji przedstawione w tej części komunikatu.

Otwarcie rynku energii elektrycznej a energia odnawialna

4.7 Komitet zgadza się z uwagami Komisji dotyczącymi potrzeb i wyzwań w zakresie włączania OZE do wewnętrznego rynku energii. Sygnały dotyczące cen rynkowych, w tym dwutlenku węgla w ramach ETS, muszą być kompleksowe, aby odpowiednio stymulowały inwestycje. Komitet popiera zasadę, by wszyscy producenci energii elektrycznej, w tym producenci energii z OZE, mieli takie same obowiązki, jeśli chodzi o bilansowanie.

4.8 „Opłaty za moc”, ustalane na podstawie decyzji rządu co do wymaganego poziomu rezerw mocy wytwórczej, są problematyczne, ponieważ uzasadnia się je tym, że sygnały rynkowe nie gwarantują efektywności kosztowej zakładów. Jeśli potrzebny jest rynek mocy, to powinien to być rynek ogólnoeuropejski, a na pierwszym etapie ewentualnie regionalny, lub przynajmniej skoordynowany z krajami sąsiednimi w ramach UE.

4.9 Problem dotyczący cen hurtowych energii elektrycznej, narażonych na zbytne obniżenie ze względu na wzrost udziału energii wiatrowej i słonecznej o kosztach krańcowych bliskich zeru, wymaga dalszego zbadania i określenia ilościowego. Trzeba wziąć pod uwagę odwrotne oddziaływanie handlu uprawianiami do emisji. Większa produkcja energii elektrycznej z OZE prawdopodobnie przyniosłaby znaczne nasilenie zmienności hurtowych cen energii elektrycznej, co spowodowałoby dalsze problemy. W każdym razie niskie koszty krańcowe energii elektrycznej nie muszą oznaczać niskich cen dla użytkownika energii, ponieważ będzie on w ten czy inny sposób musiał zapłacić za inwestycje i produkcję, w tym za przesył, bilansowanie i wsparcie.

Przekształcenie infrastruktury

4.10 EKES przyjął z zadowoleniem pakiet dotyczący infrastruktury energetycznej oraz wydał opinię w jego sprawie (COM(2011) 658) ⁽³⁾, w której podkreślił konieczność przyjęcia i wdrożenia tego pakietu. Jednak jeśli celem jest „wytwarzanie energii wiatrowej i słonecznej tam, gdzie ma to sens z gospodarczego punktu widzenia, oraz obrót tą energią w Europie”, to koszty inwestycji w niezbędną infrastrukturę mogą okazać się zbyt wysokie, by mogły zostać zaakceptowane. Ponadto problemy z akceptacją społeczną mogą zwiększyć koszty i ryzyko polityczne.

4.11 Należy położyć większy nacisk na stymulowanie opracowywania zdecentralizowanych, lokalnych rozwiązań. Punktem wyjścia dla ich tworzenia mogą i powinny być lokalne korzyści. Mogą i powinny one też obejmować różne technologie, takie jak biomasa (w tym pozostałości) i energia geotermalna, oprócz energii wiatrowej i słonecznej – w zależności od lokalnych warunków. Przepisy, wsparcie i dostęp do sieci muszą być jasne, proste i pewne, aby ułatwić udział małych producentów (wytwarzających energię na potrzeby własne). Tworzenie lokalnych hybrydowych systemów energetycznych powiązanych inteligentnymi sieciami i zarządzaniem pozwoliłoby zbliżyć się do samowystarczalności energetycznej na poziomie lokalnym. Podejście takie ma jednak pewne ograniczenia, gdyż dopóki nie jest dostępne rzeczywiste i przystępne cenowo rozwiązanie w zakresie magazynowania energii, niezbędna jest energia bilansująca wytwarzana przeważnie z paliw kopalnych (zob. Friedrich Wagner, Max-Planck-Institut für Plasmaphysik, *Features of an electricity supply system based on variable input*).

Wzmocnienie pozycji konsumentów

4.12 Jest oczywiste, że interes konsumentów jest bardzo ważny w stanowisku EKES-u dotyczącym energii – kwestię tę poruszono w wielu wcześniejszych opiniach ⁽⁴⁾. Jednym z istotnych zagadnień jest znalezienie kompromisu między wysokimi cenami energii jako zachętą do jej oszczędzania a ryzykiem ubóstwa energetycznego. Komitet popiera podejście Komisji dotyczące wzmocnienia pozycji konsumentów – bez aktywnego udziału konsumentów nie da się osiągnąć dobrych wyników. Jednym z aspektów, na które trzeba zwrócić większą uwagę, jest pytanie, jak w praktyce zapewnić konsumentom swobodę wyboru.

4.12.1 Jak już Komitet wielokrotnie zauważał, podnoszenie świadomości i edukacja mają kluczowe znaczenie dla wzmocnienia pozycji konsumentów. W tym kontekście konsumentom należy zapewniać jasne i łatwo dostępne informacje na temat ich roli we wspieraniu OZE, którą zazwyczaj przedstawia się jako całkowite krajowe wydatki na wspieranie OZE w przeli-

czeniu na mieszkańca. Najlepiej byłoby prezentować te informacje na rachunkach za energię.

Stymulowanie technologii i innowacji

4.13 Technologie OZE oferują ogromne możliwości, podobnie jak inne technologie ograniczania emisji gazów cieplarnianych: czysty węgiel, składowanie energii elektrycznej, reakcje po stronie popytu, wykorzystywanie dwutlenku węgla, synteza i rozszczepienie jądrowe, ograniczanie emisji innych gazów cieplarnianych, takich jak metan, itd. W wielu przypadkach prace są bardzo obiecujące i trzeba je odpowiednio wspierać. Jak EKES już wcześniej wielokrotnie wspominał, ważne jest, by odpowiednio opracowywać i ukierunkowywać instrumenty finansowe zgodnie ze stopniem zaawansowania technologii. Wsparcie powinno dotyczyć w szczególności demonstracji i wczesnego wdrażania nowych technologii. W tym celu należy zapewnić dostęp do zasobów w ramach planu EPSTE. Potrzebne są pilne działania – wydaje się, że sektor przedsiębiorstw w USA zwiększył ostatnio ogólne inwestycje w B+R w zakresie energii, co może mieć konsekwencje dla europejskiej konkurencyjności.

4.14 Można odnotować, że Komisja postrzega wystarczające wspólne finansowanie i wiążące cele za właściwe środki stymulujące innowacje, a tym samym także zatrudnienie. Same nie gwarantują one jednak faktycznego osiągnięcia zamierzonych wyników. Potrzebne są także otwarte rynki i prężna konkurencja, ponieważ skłania ona przedsiębiorstwa do wprowadzania innowacji i odnowy.

Zapewnienie zrównoważonego charakteru energii odnawialnej

4.15 Celem musi być zrównoważony rozwój całego sektora energetycznego, a zatem wszystkich jego części, nie tylko bioenergii. Oddziaływania środowiskowe i przestrzenne, jakie wiążą się z wykorzystywaniem zasobów energii odnawialnej, są zróżnicowane. Niezbędne jest zdefiniowanie i wprowadzenie kryteriów zrównoważonego korzystania z odnawialnych zasobów energetycznych, tak aby w kryteriach udzielania wsparcia finansowego z funduszy UE było to możliwe tylko wtedy, jeżeli uzyskanie energii ze źródeł odnawialnych spełnia kryteria zrównoważenia. Komitet popiera przesłanie komunikatu dotyczące zrównoważonego charakteru bioenergii, dodając, że żadne nowe propozycje nie powinny zwiększać obciążeń administracyjnych nakładanych na producentów i użytkowników. Podstawą wymogów powinny być – na ile to możliwe – istniejące powiązane systemy monitorowania i sprawozdawczości, takie jak te stosowane w wielu państwach członkowskich w odniesieniu do zrównoważonego leśnictwa.

Polityka w zakresie energii ze źródeł odnawialnych po 2020 r.

4.16 EKES uważa za niezbędne, by – jak wskazano w punkcie 2.4 – rozpocząć przygotowania dotyczące polityki w zakresie energii ze źródeł odnawialnych po 2020 r.

⁽³⁾ Dz.U. C 143 z 22.5.2012, s. 125–129.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 44 z 11.2.2011, ss. 53–56; Dz.U. C 48 z 15.2.2011, ss. 81–86; Dz.U. C 68 z 6.3.2012, ss. 15–20.

4.17 W ocenie skutków (która sama w sobie nie jest doskonała, np. brakuje w niej tabel) Komisja przedstawia jako pierwszy wariant utrzymanie dotychczasowego scenariusza postępowania, co Komitet odrzuca. Jeśli chodzi o pozostałe trzy warianty przyszłej polityki, Komitet przedstawia obecnie następujące uwagi:

4.17.1 Wariant obniżenia emisyjności bez wyznaczania celów w zakresie OZE po 2020 r. nie wydaje się gwarantować określonego wzrostu wykorzystywania OZE. Wariant ten jest jednak najlepiej dostosowany do otwartego rynku energii i przyniósłby rezultaty najbardziej racjonalne pod względem kosztów. Mogłby też wzmocnić ETS. Pozytywny rozwój korzystania z OZE wydaje się pewny w ramach tego wariantu z uwagi na dotychczasowy dobry rozwój OZE, obecne i nasilające się przyszłe działania badawczo-rozwojowe i inne inwestycje, wiążące cele dotyczące klimatu oraz przyszłe strategie polityczne zarysowane przez Komisję.

4.17.2 Dalsze stosowanie obecnego systemu z wiążącymi krajowymi celami byłoby skuteczne i korzystne przynajmniej dla części sektora OZE. Nie zagwarantowałoby jednak efektywności kosztowej obniżania emisyjności. Ustalone ceny w ramach tego wariantu byłyby też poważnym zagrożeniem dla funkcjonowania ETS. Państwa członkowskie ponownie musiałyby opracować własne polityki, aby zapewnić zgodność z przepisami, co utrudniłoby funkcjonowanie wewnętrznego rynku energii pomimo wszystkich wysiłków na rzecz wzmocnienia współpracy i handlu. Wiążące cele skutecznie pomogły pobudzić rozwój technologii OZE w UE, ale mogą one utracić tak wymowny charakter.

4.17.3 Ambitny wariant dotyczący unijnego zarządzania i unijnego celu w zakresie energii odnawialnej mógłby mieć

zdnaniem EKES-u wiele istotnych zalet zgodnych z koncepcją EWE⁽⁵⁾. Scenariusz ten powinien mieć pierwszeństwo dopóty, dopóki nie zostaną ustalone cele zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych zgodne z długookresowymi potrzebami w tym zakresie. Jednakże Komisja ma rację, zwracając uwagę na ryzyko dotyczące wyższych kosztów i problemów z akceptacją społeczną. Ponadto prawdopodobnie konieczne byłoby stworzenie nowej dużej struktury administracyjnej.

4.18 EKES zaleca, by Komisja skoncentrowała swe przyszłe prace dotyczące kierunku rozwoju polityki po 2020 r. głównie na pierwszym wariantcie. Ta polityka obniżania emisyjności nie byłaby oparta na żadnym celu dotyczącym OZE, ale na jasno określonym celu dotyczącym redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz na cenie dwutlenku węgla, która byłaby na tyle wysoka, by motywować odpowiednie podmioty do zwiększania efektywności i zachęcać je do prowadzenia działań badawczo-rozwojowych i dokonywania inwestycji, ale niezbyt wysoka z punktu widzenia konsumentów i konkurencyjności przemysłu. Ponadto potrzebne są ukierunkowane działania, aby stymulować rozwój technologii OZE i inwestycji w te technologie, co ostatecznie przyniesie prawdziwe zmiany. Najlepiej by było, gdyby podejmowane środki były takie same dla całej UE i dostosowane do poszczególnych technologii.

Dalsze działania

4.19 Już w najbliższej przyszłości należy podjąć działania, aby wesprzeć funkcjonowanie obecnych ram dotyczących OZE. Komitet przyjmuje z zadowoleniem zamiary Komisji. Bez niepotrzebnych opóźnień należy podjąć działania w celu wprowadzenia energii odnawialnej na rynki energetyczne, w tym działania dotyczące kwestii przyłączenia do sieci, opłat za dostęp i opłat bilansujących.

Bruksela, 13 grudnia 2012 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON

⁽⁵⁾ Zob. pkt 4.5 i www.eesc.europa.eu/eec

ZAŁĄCZNIK

do opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Następujące poprawki, które uzyskały poparcie co najmniej jednej czwartej oddanych głosów, zostały odrzucone w trakcie debaty:

Punkt 1.5

Zmienić

~~Technologie OZE oferują ogromne możliwości ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, podobnie jak inne technologie ograniczania emisji gazów cieplarnianych: czysty węgiel, składowanie energii elektrycznej, reakcje po stronie popytu, wykorzystywanie dwutlenku węgla, synteza i rozszczepienie jądrowe, ograniczanie emisji innych gazów cieplarnianych, takich jak metan, itd. W wielu przypadkach prace są bardzo obiecujące i trzeba je odpowiednio wspierać. Wsparcie powinno dotyczyć w szczególności demonstracji i wczesnego wdrażania nowych technologii.~~

Wynik głosowania (poprawki do punktów 1.5 i 4.13 zostały przegłosowane i odrzucone łącznie)

Za: 68

Przeciw: 113

Wstrzymało się: 21

Nowy punkt 4.3

Dodać nowy punkt po punkcie 4.2

Jeśli chodzi o rosnące ceny energii ze źródeł odnawialnych, EKES stwierdza:

- Podczas gdy ceny ropy w ostatnich latach stale rosły, koszty produkcji w przypadku OZE nieprzerwanie i szybko maleją. Oznacza to, że OZE wkrótce będą konkurencyjne względem kopalnych źródeł energii po części także subwencjonowanych.
- EKES zwraca uwagę na prawdopodobieństwo, że ceny energii z paliw kopalnych będą nadal rosły z uwagi na zarysowujące się zmniejszenie ich dostępności lub wyższe koszty pozyskiwania.
- Na konferencji Rio+20 w czerwcu br. UE zobowiązała się (zob. pkt 225 deklaracji końcowej) „to phase out harmful and inefficient fossil fuel subsidies that encourage wasteful consumption and undermine sustainable development” (wyciąć szkodliwe i nieefektywne subwencje dla paliw kopalnych, które zachęcają do marnotrawnej konsumpcji i są przeszkodą dla zrównoważonego rozwoju). Bank Światowy szacuje wysokość takich subwencji na 775 mld USD rocznie. Jeśli UE zrealizowałaby tę obietnicę, obecna różnica w cenie energii ze źródeł kopalnych i energii ze źródeł odnawialnych byłaby mniejsza – nawet jeśli nie urzeczywistniono by dalszego zapewnienia dotyczącego internalizacji kosztów zewnętrznych. Komisja powinna dokonać odpowiednich obliczeń i je opublikować.
- Niemcy – państwo członkowskie, w którym w ostatnich latach doszło do największego rozwoju energii ze źródeł odnawialnych – wprowadziły uregulowanie wyłączające dużych konsumentów energii z ponoszenia określonych kosztów wiążących się z wprowadzaniem do sieci energii ze źródeł odnawialnych, aby nie narazić na szwank międzynarodowej konkurencyjności tych podmiotów. Lista podmiotów zwolnionych z tej opłaty stale się wydłuża, w związku z czym całość kwoty jest rozdzielana na coraz mniejszą liczbę płatników. Obecnie ze zwolnienia mogą korzystać nawet pola golfowe, producenci frytek i rzeźnie. Ponieważ trudno to wyjaśnić potrzebą chronienia ich międzynarodowej konkurencyjności, rząd federalny planuje radykalne skrócenie tej listy, co pozwoli mu na obniżenie kosztów.
- Ze względu na obecnie wysokie w Niemczech możliwości w zakresie produkcji energii elektrycznej z OZE (30 000 MW z energii wiatrowej i ok. 29 000 MW z fotowoltaiki, przy pozostałych jeszcze ok. 10 000 MW z elektrowni jądrowych) ceny na giełdach energetycznych są, zwłaszcza w godzinach południowych, niskie jak nigdy dotąd. Jednakże dostawcy energii elektrycznej, którzy mogą wówczas tanio kupować energię, nie przekładają tej obniżki cen na ceny dla konsumentów końcowych!
- Niemniej pomimo wzrostu kosztów prądu akceptacja w niemieckim społeczeństwie dla tzw. „przełomu energetycznego” jest niezwykle wysoka. Wynika to m.in. stąd, że obecnie wiele osób indywidualnych, nowo utworzonych spółdzielni energetycznych czy zakładów miejskich samych zajmuje się produkcją energii elektrycznej, a przy tym zarabia pieniądze i tworzy lokalne miejsca pracy.

Wynik głosowania

Za: 69

Przeciw: 105

Wstrzymało się: 21

Punkt 4.13

Zmienić

Technologie OZE oferują ogromne możliwości ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, podobnie jak inne technologie ograniczania emisji gazów cieplarnianych: czysty węgiel, składowanie energii elektrycznej, reakcje po stronie popytu, wykorzystywanie dwutlenku węgla, synteza i rozszczepienie jądrowe, ograniczanie emisji innych gazów cieplarnianych, takich jak metan, itd. W wielu przypadkach prace są bardzo obiecujące i trzeba je odpowiednio wspierać. Jak EKES już wcześniej wielokrotnie wspominał, ważne jest, by odpowiednio opracowywać i ukierunkowywać instrumenty finansowe zgodnie ze stopniem zaawansowania technologii. Wsparcie powinno dotyczyć w szczególności demonstracji i wczesnego wdrażania nowych technologii. W tym celu należy zapewnić dostęp do zasobów w ramach planu EPSTE. Potrzebne są pilne działania – wydaje się, że sektor przedsiębiorstw w USA zwiększył ostatnio ogólne inwestycje w B+R w zakresie energii, co może mieć konsekwencje dla europejskiej konkurencyjności.

Wynik głosowania (poprawki do punktów 1.5 i 4.13 zostały przegłosowane i odrzucone łącznie)

Za: 68

Przeciw: 113

Wstrzymało się: 20